

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r:	Cabinet neu'r Cyngor (dileer fel y bo'n briodol)
Dyddiad y cyfarfod:	5 Hydref 2021
Teitl:	Cymeradwyo fersiwn ddrafft Achos Busnes y Portffolio ar gyfer Bargaen Twf Canolbarth Cymru
Diben yr adroddiad:	Er mwyn i'r Cabinet ystyried a chymeradwyo fersiwn ddrafft Achos Busnes y Portffolio ar gyfer Bargaen Twf Canolbarth Cymru i'w chyflwyno i Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru
Er:	Penderfyniad
Portffolio Cabinet:	Yr Arweinydd a'r Aelod Cabinet dros yr Economi ac Adfywio

1. Crynodeb

- 1.1. Er mwyn i'r Cabinet ystyried a chymeradwyo fersiwn ddrafft Achos Busnes y Portffolio ar gyfer Bargaen Twf Canolbarth Cymru i'w chyflwyno i Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru, fel y'i hamlinellir yn yr atodiadau canlynol:
 - Atodiad 1: Achos Busnes y Portffolio (fersiwn 1)
 - Atodiad 2: Crynodeb o'r Rhaglen Amlinellol (fersiwn 1 - drafft)
 - Atodiad 3: Crynodeb o'r Rhaglen Amlinellol (fersiwn 1 - drafft)
 - Atodiad 4: Astudiaeth Ymchwil ac Arloesi (fersiwn 1 –terfynol)
- 1.2. Os cymeradwyir fersiwn ddrafft Achos Busnes y Portffolio, gofynnir hefyd i'r Cabinet am yr awdurdod i gyflwyno fersiwn ddrafft Achos Busnes y Portffolio i Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru:
 - I'w hadolygu'n ffurfiol drwy Adolygiad y Swyddog Cyfrifyddu ar ran yBwrdd Gweithredu'r Bargeinion Dinesig a'r Bargeinion Twf (WCGIB) – bwrdd ar y cyd rhwng Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru sy'n rheoli'r Bargeinion Dinesig a'r Bargeinion Twf.
 - I'w defnyddio yn sail ar gyfer drafftio Cytundeb y Fargen Derfynol – a fydd yn cael ei drafod gyda'r ddwy Lywodraeth ac yn cael ei dwyn yn ôl at Fwrdd Tyfu Canolbarth Cymru ac at Gabinetau'r ddau Awdurdod er mwyn iddynt ei adolygu a'i gymeradwyo'n derfynol.
- 1.3. Er mwyn rhoi awdurdod i'r Prif Weithredwr, mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd, y Swyddog Monitro a Swyddog 151 (ynghyd â'r swyddogion cyfatebol yng Nghyngor Sir Ceredigion) wneud unrhyw fân newidiadau y gallai fod angen eu gwneud i Achos Busnes y Portffolio cyn iddo gael ei gyflwyno i Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru.
- 1.4. Noder: cefnogwyd Achos Busnes y Portffolio a'r ddogfennaeth gan Fwrdd Tyfu Canolbarth Cymru ar 21/09/21 – a bydd y rhain yn cael eu cyflwyno i'r ddwy Lywodraeth ar 01/10/21. Mae'r adroddiad hwn, felly, yn ceisio cymeradwyaeth ac awdurdod adolygol yn ôl i 21/09/21.

2. Cefndir

- 2.1. Ar 19 Mawrth 2019, cafwyd cymeradwyaeth y Cabinet i sefydlu Cyd-Fwrdd gyda Cheredigion i ddatblygu Bargaen Twf Canolbarth Cymru a chytunwyd ar delerau Cytundeb Rhyng-Awdurdod ("IAA1") er mwyn darparu ar gyfer y trefniadau llywodraethu cynnar. Ar 13 Gorffennaf 2021, cymeradwyodd y Cabinet Gytundeb Awdurdod diwygiedig ("IAA2") i ymestyn y trefniadau llywodraethu hyd nes y ceir Cytundeb Terfynol y Fargaen ("FDA"), gan gynnwys adolygiadau a fyddai'n cynnwys Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol.
- 2.2. Mae'r IAA2 yn sicrhau darpariaeth i Fwrdd Tyfu Canolbarth Cymru gymeradwyo ceisiadau am Gyllid a chyfeirio'r ceisiadau am Gyllid at yr Awdurdodau er cymeradwyaeth.
- 2.3. Ar 21 Medi 2021, ystyriodd Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru yr adroddiad a amlinellwyd yn Atodiad 5, gan argymhell i Gabinetau'r Awdurdodau y dylent gymeradwyo fersiwn ddrafft Achos Busnes y Portffolio ar gyfer Bargaen Twf Canolbarth Cymru fel y'i nodwyd yn Atodiadau 1-4 yr adroddiad hwn ar gyfer ei chyflwyno i Lywodraethau'r DU a Chymru.

3. Cynnig

- 3.1. Mae Achos Busnes y Portffolio wedi ei ddatblygu gan Swyddfa Rheoli'r Portffolio (The Portfolio Management Office (PoMO)) gyda chefnogaeth gan Hatch Ltd a swyddogion Cynghorau Siroedd Powys a Cheredigion.
- 3.2. Diben Achos Busnes y Portffolio yw darparu trosolwg o gwmpas, swyddogaeth a threfniadau Portffolio Bargaen Twf Canolbarth Cymru – ar sail set gychwynnol o gynigion Rhaglenni a Phrosiectau. Bydd angen datblygu ac ystyried y rhain ymhellach ar amserau penderfynu allweddol.
- 3.3. Achos Busnes y Portffolio, fel y mae wedi ei ddrafftio ar hyn o bryd, yw'r fersiwn ddiweddaraf – gwyddom fod angen datblygu rhai elfennau o'r manylion. Y rheswm am hyn yw nad yw lefel manylion y rhaglen a'r prosiect wedi ei datblygu'n llawn eto. Ar hyn o bryd, felly, mae'r Portffolio'n sefydlu'r egwyddorion a'r prif amcanion ar gyfer y Fargaen – gydag ystod o fuddion a chostau wedi'u hamcangyfrif.
- 3.4. O ran statws mae'r Rhaglenni a'r Prosiectau sydd ar y rhestr fer yn opsiynau cychwynnol sy'n cael eu hystyried, cyn bod Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru yn cynnal adolygiad ffurfiol ac yna'n dod i benderfyniad. **Nid yw cytuno ag Achos Busnes y Portffolio heddiw yn gwarantu cyllid ar gyfer y set cychwynnol hwn o raglenni/prosiectau. Mae'n golygu bod yr opsiynau hyn i gael eu datblygu ymhellach ar gost/risg y cynigwyr – ac y bydd Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru yn adolygu manylion y cynigion fel rhan o'u proses o ddatblygu achos busnes. Gellir ychwanegu prosiectau eraill at y Portffolio yn hwyrach.**
- 3.5. Bydd disgwyl i Fwrdd Tyfu Canolbarth Cymru adolygu'r Portffolio'n rheolaidd. Os na fydd y cynigion ar y rhestr fer yn datblygu mewn modd a fydd yn bodloni'r Bwrdd (e.e am resymau megis dim capasiti/gallu i ddatblygu, problemau amserlen, gwyro oddi wrth yr amcanion a nodwyd, methu cael arian cyfatebol ayb) yna bydd y Bwrdd yn gallu ailystyried ac argymhell camau gweithredu i fynd i'r afael â'r Portffolio ac ailosod blaenoriaethau. Bydd y broses hon yn cael ei harwain gan Swyddfa Rheoli'r Portffolio (PoMO) drwy

adrodd yn rheolaidd ynghylch cynnydd i Fwrdd Tyfu Canolbarth Cymru a'i is-grwpiau sefydliedig er mwyn ymgynghori ynglŷn â chynghor strategol (e.e. ESG/RSP).

3.6. Mae Achos Busnes y Portffolio yn ddogfen fyw, ailadroddol – a bydd angen ei hadolygu'n rheolaidd. Rhagwelir y bydd angen diweddarau Achos Busnes y Portffolio ymhellach yn dilyn Adolygiad y Swyddog Cyfrifyddu, er mwyn sicrhau bod yr argymhellion yn cael eu gweithredu a'u gwireddu neu er mwyn cynllunio ar gyfer hynny – dylai hyn gyd-daro â Chytundeb y Fargen Derfynol.

3.7. Rhagwelir y bydd Achos Busnes y Portffolio yn cael ei ddiweddarau'n flynyddol yn dilyn Cytundeb y Fargen Derfynol – i gyd-daro â'r trefniadau adrodd a chyllido blynyddol sydd wedi'u pennu gan Fwrdd Gweithredu'r Bargeinion Dinesig a'r Bargeinion Twf sy'n fwrdd ar y cyd o ran Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru. Ar y dechrau, efallai y bydd yn cael ei ddiweddarau'n amlach gan Swyddfa Rheoli'r Portffolio, wrth i'r manylion gael eu datblygu.

3.8. Mae Achos Busnes y Portffolio yn dilyn strwythur y Model Achos Gwell (Model Pum Achos) ac egwyddorion Llyfr Gwyrdd Trysorlys Ei Mawrhydi. Mae Swyddfa Rheoli'r Portffolio (PoMO) wedi ymgynghori â Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru drwy gydol y broses o ddatblygu'r achos busnes – ac mae Joe Flanagan, awdur y Llyfr Gwyrdd a'r canllawiau i Drysorlys Ei Mawrhydi ar ddatblygu achos busnes, wedi bod yn cynnig cyngor i Swyddfa Rheoli'r Portffolio (PoMO) drwy gydol y broses. O ganlyniad, mae Bargein Twf Canolbarth Cymru yn datblygu yn gyson â'r Canllaw sydd wrthi'n cael ei lunio ar gyfer Trysorlys Ei Mawrhydi ar ddatblygu Achos Busnes Portffolio Strategol.

3.9. Mae Achos Busnes y Portffolio yn cynnwys pum achos:

- Achos Strategol: y rhesymeg dros fuddsoddiadau'r Fargen Dwf ac amcanion y buddsoddiadau ac mae'n cydweddu â'r polisi ehangach
- Achos Economaidd: y gwerth am arian a ddarperir gan y Fargen Dwf
- Achos Masnachol: yr ymagwedd sydd i'w chymryd yn gytundebol ac o ran caffael
- Achos Ariannol: y costau a'r proffil ariannu ar gyfer y Fargen Dwf
- Achos Rheolaethol: yr ymagwedd tuag at reoli'r Fargen Dwf

3.10. Mae Achos Busnes y Portffolio i'w weld yn **Atodiad 1**.

3.11. Mae Achos Busnes y Portffolio yn cael ei ategu gan set o ddogfennaeth sy'n darparu manylion pellach ynglŷn â'r ddau gynnig cynnar o ran rhaglenni a'r broses ddrafft o ran sicrwydd a chymeradwyaeth ar gyfer y Portffolio:

Dogfen Ategol	Disgrifiad	Statws	Atodiad
Crynodeb o'r Rhaglen Amlinellol – Digidol	Amlinelliad o'r cynigion drafft sy'n cael eu datblygu ar gyfer y rhaglen ddigidol. I'w ystyried yn ffurfiol yn iteriad nesaf Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru.	f.1 Drafft	2
Crynodeb o'r Rhaglen Amlinellol – Safleoedd ac Eiddo	Amlinelliad o'r cynigion sy'n cael eu datblygu ar gyfer y rhaglen dir ac	f.1 Drafft	3

	eiddo. I'w ystyried yn ffurfiol yn iteriad nesaf Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru.		
Astudiaeth ar Ymchwil ac Arloesi Cymhwysol (cyd-destun strategol)	Crynodeb o astudiaeth ar Ymchwil ac Arloesi cymhwysol – gan ddarparu'r cyd-destun strategol ar gyfer y thema.	f.1 terfynol	4
Cynllun Sicrwydd a Chymeradwyaeth Integredig (IAAP)	Fe'i diffinnir fel y gwaith o gynllunio, cydlynu a darparu gweithgareddau sicrwydd a phwyntiau cymeradwyo drwy gydol y cylch oes 'polisi hyd at gyflawni', yn gymesur â chost y prosiect a'r risg sydd ynghlwm wrtho.	Ar y gweill	Heb ei atodi

NODER: Nid yw'r atodiadau hyn wedi'u darparu yma, ond gellir edrych arnynt fel rhan o bapurau Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru 21 Medi 2021, [yma](#).

4. Bargaen Twf Canolbarth Cymru – Rhaglenni dan Ystyriaeth

4.1. Mae dwy raglen ffurfiol yn cael eu cynnwys ar gyfer ystyriaeth gychwynnol o fewn y Portffolio:

Digidol

- Nod Strategol: Manteisio ar y cyfleoedd economaidd y gellir eu datgloi drwy fuddsoddi mewn isadeiledd a sgiliau digidol, er mwyn mynd i'r afael â diffygion o ran cysylltedd digidol, symbylu busnesau'r rhanbarth i gychwyn defnyddio technolegau newydd a gwella'r gwasanaethau sydd eisoes yn bodoli.
- Mathau o Ymyrraeth: Defnyddio amrywiaeth o adnoddau sefydlog a di-wifr sy'n rhan o'r isadeiledd, ynghyd â phlatfformau blaengar, cymorth i fusnesau a diwygiadau i bolisiau sy'n darparu'r canlynol yn uniongyrchol neu yn eu hwyluso – mwy o fuddsoddi, symbylu angen a chyflymu adeiladwaith digidol ac ecsbloetio digidol ledled rhanbarth Canolbarth Cymru.

Tir ac Eiddo

- Nodau Strategol: Meithrin yr amgylchedd ar gyfer economi cryf, cydnerth ac amrywiol yng Nghanolbarth Cymru sy'n galluogi mentrau i gychwyn, tyfu a ffynnu gyda'r cymorth a'r isadeiledd cywir.
- Mathau o Ymyrraeth: Galluogi twf busnesau drwy ddatblygu buddsoddiad/menter penodol ar gyfer safleoedd ac eiddo.

4.2. Mae'r ddau faes wedi datblygu yn gynigion cynnar ar gyfer rhaglen, yn dilyn gwaith parhaus yn y rhanbarth ac yn dilyn gwaith manwl a wnaed gan swyddogion a rhanddeiliaid rhanbarthol ar ran bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru, maent wedi eu nodi yn flaenoriaethau strategol.

4.3. Er nad yw Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru wedi derbyn cynigion y rhaglen yn ffurfiol hyd yma – mae'r gwaith o ymchwilio ar lefel-rhaglen wedi bod ar y gweill cyn i'r Portffolio gael ei ddatblygu – cawsant eu rhoi ar waith yn gynnar yn y

gwaith datblygu. Bydd Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru yn gallu ystyried Briff y Rhaglenni a gwybodaeth fanwl arall mewn cyfarfod yn y dyfodol er mwyn penderfynu ar gwmpas ac amcanion y ddwy Raglen, er mwyn ystyried eu datblygiad pellach a rhoi mandad i'r datblygiad hwnnw.

5. Bargen Twf Canolbarth Cymru – Prosiectau Dan Ystyriaeth

- 5.1. Ar y cam hwn o'r broses, ni ddarperir unrhyw fanylion am gynigion prosiect a fydd yn ategu'r Portffolio. Mae cynigion amlinellol cynnar wedi'u hystyried ac wedi cyfrannu at y broses sydd dan arweiniad Joe Flanagan (ymgyngorydd Achosion Busnes ar ran y Llywodraeth) gyda chymorth Swyddfa Rheoli'r Portffolio (PoMO), Hatch Ltd a swyddogion Cynghorau Sir Powys a Cheredigion. Mae hyn yn ffurfio'r asesiad technegol sy'n rhan o strwythur y gweithdai, elfen angenrheidiol yn y canllaw ar gyfer Gwell Achos Busnes.
- 5.2. Mae manylion y broses asesu, y prosiectau a ystyriwyd – a'r canlyniad wedi eu hamlinellu yn Achos Economaidd Achos Busnes y Portffolio (adran 2.2 yr Achos Economaidd).
- 5.3. Mae'r berthynas rhwng Strategaeth, Portffolio, Rhaglenni a Phrosiectau wedi ei hamlinellu'n gyson i Fwrdd Tyfu Canolbarth Cymru a'i reolwyr. Mae'r ddelwedd isod wedi ei haddasu o ganllaw'r Lywodraeth¹:

- 5.4. Casgliad yw portffolio. Casgliad o raglenni, prosiectau a gweithgareddau eraill sydd eu hangen ar y sefydliad i gyflawni ei genhadaeth, ei weledigaeth, ei nodau a'i amcanion strategol yn ystod y tymor byr, y tymor canolig a'r hir dymor yw portffolio strategol.

¹ [Guide to developing the programme business case | GOV.WALES](#)

- 5.5. Mae'r rhaglenni o fewn y portffolios strategol hyn, yn eu tro yn cychwyn, alinio a monitro'r prosiectau a'r gweithgareddau sy'n angenrheidiol er mwyn cyflenwi'r allgynhyrchion angenrheidiol.
- 5.6. Gall prosiectau fodoli o fewn rhaglen neu'n uniongyrchol o fewn y portffolio.
- 5.7. Datblygir rhaglenni yn unig ar gyfer cyfres fwy o fesurau sydd wedi'u cynllunio, digwyddiadau cysylltiedig a gweithgareddau sydd wedi'u cydlynu wrth geisio rhai o nodau hirdymor sefydliad. Nid yw cyfres o brosiectau llac sydd â chysylltiad thematig yn golygu bod gennych rhaglen.
- 5.8. Mae angen proses alinio barhaus er mwyn sicrhau bod y rhaglenni a'r prosiectau sydd o fewn y portffolio strategol yn parhau yn gysylltiedig â'r amcanion strategol, oherwydd hyd yn oed wrth i strategaethau gyflawni newidiadau a gwelliannau i weithrediadau busnes, efallai y bydd angen iddynt ymateb i newidiadau mewnol ac allanol ac addasu i fentrau a pholisïau newydd.
- 5.9. Mae hyn yn tanlinellu ymagwedd y Portffolio – a pham mae'r Fargen Dwf yn cael ei gweithredu drwy'r dull hwn. Bydd gan Fwrdd Tyfu Canolbarth Cymru ddewisiadau heriol i'w gwneud ynghylch cyfuniad a chyflwyniad eu rhaglenni a'u prosiectau galluogi. Bydd yn rhaid i'r rhain gael eu hasesu a'u cynllunio'n gywir a bydd yn rhaid cyfiawnhau'r gost o'r dechrau'n deg.
- 5.10. Dyna pam mae Rhaglenni a Phrosiectau yn gynigion cynnar ar y cam hwn – wedi'u hasesu yn erbyn Ffactorau Llwyddiant Hanfodol a Nodau/Amcanion y Portffolio fel rhan o'r cam Darganfod². Mae'n darparu fframwaith i Swyddfa Rheoli'r Portffolio (PoMO) ac i Fwrdd Tyfu Canolbarth Cymru ar gyfer "meddwl strwythurol" a sicrwydd bod y rhaglenni a'r prosiectau o fewn y portffolio strategol: :
- Darparu ffit strategol ac wedi eu hategu gan achos cymhellol ar gyfer newid.
 - Bydd yn cynyddu'r gwerth cyhoeddus i gymdeithas drwy ddethol y cyfuniad gorau o raglenni a phrosiectau a gweithgareddau cysylltiedig.
 - Mae'n fasnachol hyfyw ac yn ddeniadol i'r ochr gyflenwi.
 - Gellir ei fforddio a'i ariannu dros amser.
 - Gall y sefydliad a'i bartneriaid eu cyflawni'n llwyddiannus.
- 5.11. Bydd Portffolio'r Fargen Dwf a'r Rhaglenni a'r Prosiectau sy'n rhan hanfodol ohono yn cael eu cyflwyno dros gyfnod bywyd o 10-15 mlynedd. Offeryn yw Achos Busnes y Portffolio, felly, i wneud cynnydd strwythuredig ar sail adolygiadau a phenderfyniadau rheolaidd.

6. Bargaen Twf Canolbarth Cymru – Rhestr Fer y Portffolio (Rhaglenni a Phrosiectau sy'n cael eu hystyried ar hyn o bryd)

- 6.1. Gan ystyried Adran 7, mae'r rhestr fer bresennol ar gyfer y Portffolio yn cynnwys yr opsiynau canlynol o ran Rhaglenni a Phrosiectau:

² Diffiniwyd yn Achos Busnes Strategol y Portffolio, cytunwyd arno gan Fwrdd Tyfu Canolbarth Cymru yn eu cyfarfod ar 11 Mawrth 2021 – cyngor gan yr ESG yn eu cyfarfod ar 3 Mawrth 2021.

Blaenoriaeth Strategol	Twf	Prosiect Rhaglen /	Crynodeb	Mynegai Aeddfeddrwydd Achos Busnes
Ymchwil ac Arloesi Cymhwysol		Parc Arloesi	Arweinir gan Brifysgol Aberystwyth. Bydd y Parc Arloesi yn galluogi diwydiant ac academia i adeiladu ar waith ArloesiAber gyda'r nod o glustnodi, datblygu ac arddangos y prosesau a'r technolegau galluogi sydd eu hangen i sicrhau ac ehangu'r gwerth a enillir ar gyfer y rhanbarth a chael y gwerth mwyaf allan ohono. Mae'r prosiect £30 miliwn yn ceisio darparu oddeutu 10,000m ² o ofod swyddfa gyda'r holl wasanaethau, cyfleusterau wedi'u rhannu a gofod ar gyfer ymchwilio a datblygu.	Achos Amlinellol Strategol
		Canolfan Sbectrwm Genedlaethol	Arweinir gan Brifysgol Aberystwyth. Mae'r Ganolfan Sbectrwm Genedlaethol yn ceisio sefydlu ased allweddol a fydd yn cael ei weithredu drwy fodol prif ganolfan a lloerennau a fydd yn elwa o amgylcheddau amrywiol y rhanbarth (arfordirol, ucheldirol, gwledig ayb), gan ddod â swyddi o ansawdd uchel a thyfiant cynyddol i'r rhanbarth. Mae'r Achos Amlinellol Strategol yn ceisio cymeradwyaeth i fuddsoddi oddeutu £17 miliwn yng Ngham 2 datblygiad y Ganolfan Sbectrwm Genedlaethol.	Achos Amlinellol Strategol
		Campws Gweithgynhyrchu Uwch Canolbarth Cymru	Nodwyd drwy Adroddiad Ymchwil ac Arloesi Cymhwysol diweddar gan SQW. Roedd y prosiect hwn yn ymyrraeth a gafodd ei argymhell er mwyn darparu Campws Gweithgynhyrchu/Arloesi ar gyfer Canolbarth Cymru, gyda'r nod o wella'r cyflenwad sgiliau i ddiwydiant a darparu canolfan ar gyfer gweithgaredd ar y cyd a gweithgaredd ymchwil ac arloesi. Nid oes	Cysyniad

		arweinydd wedi ei nodi i'r prosiect hwn eto. Ni wyddys faint yw cyfanswm y costau cyfalaf.	
Amaethyddiaeth, Bwyd a Diod	Hwb Arloesi a Chynhyrchu Bwyd	Arweinir gan Ganolfan Bwyd Cymru (rhan o Gyngor Sir Ceredigion). Mae'r Hwb Arloesi a Chynhyrchu Bwyd yn brosiect £4.4 miliwn er mwyn darparu canolfan o'r radd flaenaf a fydd yn arloesi a chynhyrchu bwyd yn Horeb, Llandysul, Ceredigion. Byddai'r prosiect yn darparu cyfleuster i alluogi cwmnïau i gymryd y camau nesaf o arbrofi a dadansoddi cynnyrch ar raddfa fach ac yn seiliedig ar ymchwil i gynhyrchu ar raddfa fwy er mwyn galluogi profi ar raddfa lawn o ran hyfywedd y farchnad a hyfywedd masnachol.	Achos Amlinellol Strategol
	Canolfan Tir Glas / Prifysgol Gastronomeg	Mae Prifysgol y Drindod Dewi Sant am sefydlu Canolfan Menter Wledig (Canolfan Tir Glas), endid a fydd yn hybu'r diwydiant bwyd lleol, cynialadwyedd, cydnerthedd a menter gwledig. Bydd y Ganolfan yn anelu at chwarae rhan yn y broses o gryfhau isadeiledd economaidd economi ehangach bwyd-amaeth Canolbarth Cymru o'r canol a'i waith maes yn enwedig drwy ganolbwyntio ar sgiliau a datblygiad gyrfa yn y sector lletygarwch a sectorau dargyfeirio gwledig eraill. Amcangyfrifir y bydd cyfanswm y costau cyfalaf yn £8 miliwn.	Achos Amlinellol Strategol
Cynnig - Atgyfnerthu Twristiaeth	Cynefin – Calon Werdd Cymru	Arweinir gan Ganolfan y Dechnoleg Amgen. Y bwriad yw ceisio profiad dysgu pwerus gan ddefnyddio dulliau trochi, gan ddod â manteision ymarferol anferth i'r modd y cyflwynir y sgiliau ar gyfer y dyfodol mewn ynni adnewyddadwy, adeiladu	Achos Amlinellol Strategol

		cynaliadwy ac ôl-osod, bwyd, defnydd tir a thwristiaeth gynaliadwy. Mae elfen dwristiaeth y prosiect yn cynnwys: Canolfan Cyrraedd a Chroesawu, Stryd Werdd, Llety Elfennol a Llety Safle. Amcangyfrifir bod cyfanswm y costau cyfalaf yn £24.2 miliwn.	
	Dŵr Cymru-Cwm Elan	Arweinir gan 'Dŵr Cymru'. Mae Prosiect Llynnoedd Cwm Elan yn gobeithio cyflawni twf economaidd a chynaliadwyedd drwy ychwanegu profiad antur priodol ar lefel uchel, gweithgareddau chwaraeon a natur a gwell darpariaeth llety dros nos. Gobeithir y bydd hyn yn cynyddu faint y bydd ymwelwyr yn ei wario ac yn gwella ffrydiau incwm. Amcangyfrifir bod cyfanswm y costau cyfalaf yn £12.7 miliwn.	Achos Amlinellol Strategol
	Adfer Camlas Maldwyn, Cymru fel y gellir defnyddio badau arni	Arweinir gan Ymddiriedolaeth y Camlesi a'r Afonydd/Glandŵr Cymru. Gobeithir adfer Camlas Trefaldwyn yng Nghymru er mwyn hwyluso'r cysylltiad â'r rhwydwaith gamlesi ehangach o 2000 milltir a sicrhau mynediad i gychwyr pleser drwy Bowys a thu hwnt i'r Trallwng. Drwy wneud hyn, bydd mwy o gyfleoedd ar gyfer ystod o weithgareddau i ymwelwyr nad ydynt yn gychwyr. Bydd y gweithgareddau hyn yn gysylltiedig â chyfleoedd i wario a chyfleoedd ar gyfer busnesau ym maes twristiaeth a hamdden. Amcangyfrifir bod cyfanswm y costau cyfalaf yn £24.4 miliwn.	Achos Amlinellol Strategol
	Harbyrau Ceredigion	Arweinir gan Gyngor Sir Ceredigion. Cynnig amlinellol yw Harbyrau ar gyfer dau ddatblygiad marina/harbwr mawr (Aberystwyth ac	Cysyniad

		<p>Aberaeron). Yn y ddau achos, mae'r asedau i barhau yn rhai dan berchnogaeth gyhoeddus a byddant yn cyfuno buddsoddiad sydd wedi ei ei gynllunio ar hyn o bryd mewn amddiffynfeydd morol/llifogydd arfordirol, gan ychwanegu gwerth economaidd drwy ailgyflunio a datblygu'r asedau i gynhyrchu cyfleoedd economaidd newydd o ran mân werthu, hamdden a thwristiaeth. Yn Aberystwyth, mae'r cynigion hefyd yn ymgorffori'r gallu a atgyfnerthwyd i gefnogi'r sector pysgodfeydd. Amcangyfrifir bod cyfanswm ey costau cyfalaf rhwng £20 a £30 miliwn.</p>	
Digidol	Cysylltedd Safleoedd Cyflogaeth Strategol.	<p>Arweinir ar y cyd gan Gyngor Sir Ceredigion a Chyngor Sir Powys. Mae'r prosiect hwn yn ceisio cyflymu'r broses o ddarparu gwasanaethau cysylltedd i safleoedd cyflogaeth strategol yn rhanbarth Canolbarth Cymru, a thrwy wneud hynny mae'n darparu gwell gwasanaethau i hwyluso twf economaidd mwy. Amcangyfrifir bod cyfanswm y costau cyfalaf yn £3.6 miliwn.</p>	Achos Busnes y Rhaglen
Cefnogi Menter	Safleoedd ac Eiddo Canolbarth Cymru	<p>Arweinir ar y cyd gan Gyngor Sir Ceredigion a Chyngor Sir Powys. Bydd yr ymyrraeth hon yn cyflenwi prosiect strategol o fuddsoddiad uniongyrchol, wedi'i flaenoriaethu i'r sector cyhoeddus mewn safleoedd ac eiddo cyflogi ac isadeiledd cysylltiedig ledled Canolbarth Cymru er mwyn cynorthwyo i ddiwallu angen presennol a symbylu twf economaidd yn y rhanbarth yn y dyfodol. Byddai hwn yn cael ei gyflenwi drwy Gronfa Fuddsoddi yn</p>	Achos Busnes y Rhaglen

		<p>Isadeiledd Eiddo Canolbarth Cymru. Byddai'r cynnig yn cael ei gyfannu drwy ddatblygu anogaethau ariannol ehangach er mwyn cynorthwyo i symblu buddsoddiad gan y sector preifat mewn safleoedd ac eiddo cyflogaeth a buddsoddiadau wedi'u targedu mewn safleoedd cyflogaeth strategol.</p>	
--	--	--	--

6.2. Wrth ystyried y rhestr fer – a'r hyn a olyga yn ymarferol, mae hi'n bwysig bod yn glir am nifer o brif egwyddorion:

- Yr opsiynau sydd ar y rhestr fer yw'r opsiynau gorau ar hyn o bryd. Mae Achos Busnes y Portffolio yn nodi bod gennym nifer o opsiynau ar y rhestr hir ar gyfer y Portffolio – nid yw pob opsiwn yn barod/wedi ei gyflwyno eto. Enghraifft allweddol o faes lle nad oes gennym brosiectau ar hyn o bryd yw 'Sgiliau' – fodd bynnag, mae'n debygol iawn y gall cynigion cyfalaf ddechrau ymddangos yn dilyn gwaith Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol.
- Nid yw'r rhestr fer byth yn ddigyfnewid. Y camau nesaf ar gyfer Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru yw ystyried manylion cynnar y rhaglenni a gynnigiwyd ac yna ystyried y Prosiectau yn eu tro yn erbyn nodau ac amcanion y Fargen Dwf – fel y'u diffinnir yn Achos Busnes y Portffolio.
- Nid yw penderfyniad heddiw'n rhwymo Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru/y Cabinetau yn barhaol wrth y rhestr fer. Mae'r rhestr fer bresennol wedi ei thynnu er mwyn dangos yr opsiynau cryfaf ar hyn o bryd i gyflawni'r Fargen – yn awr mae angen datblygiad manylach pellach ar yr opsiynau hyn.
- Ni chytunwyd ar gyllid ac nid oes cyllid wedi ei warantu i unrhyw un o'r prosiectau hyn ar hyn o bryd. Mae cyllid yn cael ei sicrhau i'r Portffolio yn ei gyfanrwydd. Dim ond wedi i Fwrdd Tyfu Canolbarth Cymru ystyried ei achosion busnes ac yna eu cyflwyno i gael eu cymeradwyo, y daw penderfyniad ar ariannu rhaglenni/prosiectau.
- Cyn gynted ag y bydd Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru wedi cymeradwyo'r Rhaglen/Achosion Busnes, cyfrifoldeb a risg y sefydliadau sy'n cynnig yn unig fydd hi i ddatblygu manylion eu rhaglenni ac i fwrw ati gyda'u cynigion gwreiddiol. Mae rôl Swyddog Rheoli'r Portffolio (PoMO) wedi ei esbonio'n glir yn y ddogfennaeth – sef cydlynu a rheoli'r Fargen yn unig. Cyfrifoldeb y sefydliad arweiniol/sy'n noddi yw sicrhau adnoddau i ddatblygu/gyflenwi'r prosiect.
- Mae'r cynigion a ystyriwyd yn ddiweddar ond na chyrhaeddodd y rhestr fer wedi eu rhoi ar y rhestr hir. Mae hyn yn golygu eu bod yn dal yn yr ornest i gael cyfle arall drwy adolygiadau yn y dyfodol. Mae'r cyfrifoldeb ar y sefydliadau hynny sy'n cynnig i dalu sylw i'r adborth technegol manwl ac ystyried datblygu eu cynigion ymhellach fel y bo'n gynnig i'w ddatblygu ac y gellid ei ystyried yn y dyfodol.

7. Opsiyndau a Ystyriwyd/Ar Gael

- 7.1. Opsiwn 1 – Cymeradwyo fersiwn ddrafft Achos Busnes y Portffolio ar gyfer Bargen Twf Canolbarth Cymru iddi gael ei chymeradwyo ar gyfer ei chyflwyno i Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru.
- 7.2. Opsiwn 2 – Gwrthod fersiwn ddrafft Achos Busnes y Portffolio ar gyfer Bargen Twf Canolbarth Cymru a gofyn i swyddogion wneud gwaith pellach gyda'r bwriad o adolygu fersiwn ddrafft Achos Busnes y Portffolio.

8. Y Dewis a Ffefrir a'r Rhesymau dros ei ffafrio

- 8.1. Opsiwn 1 yw'r opsiwn a ffefrir, gan mai hwn yw'r unig opsiwn a allai arwain at Gytundeb Terfynol y Fargen o fewn blwyddyn galendr 2021 – amserlen a bennwyd gan Fwrdd Tyfu Canolbarth Cymru a'i bartneriaid rhanbarthol ac sydd bellach yn amserlen y mae Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru yn ei disgwyl.

A gwblhawyd Asesiad Effaith Integredig? Os naddo, nodwch pam

Dim ar gyfer y Portffolio. Bydd Asesiadau Effaith Integredig yn cael eu cyflwyno ynghyd ag unrhyw adroddiadau sy'n benodol i brosiectau Tyfu Canolbarth Cymru ayb.

Crynodeb: Mae Achos Busnes y Portffolio yn amlinellu egwyddorion Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol – ac yn disgwyl bod pob un o'r rhaglenni a'r prosiectau newydd yn glynu wrth yr egwyddorion neu'n cyfrannu at yr egwyddorion hynny.

Hirdymor: Mae Achos Busnes y Portffolio yn amlinellu nodau ac amcanion Bargen Twf Canolbarth Cymru am y 10-15 mlynedd nesaf.

Integreiddio: Mae Achos Busnes y Portffolio yn amlinellu'r egwyddorion a'r disgwyliadau ar gyfer y Fargen Dwf – gan sefydlu egwyddorion Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol drwyddo – bydd cyfle arwyddocaol i integreiddio a dylanwadu'n gadarnhaol ar ystod o weithgaredd ledled y rhanbarth.

Cydweithio: Gyda Chyngor Sir Powys, Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru a phartneriaid eraill yn y rhanbarth..

Cynnwys: Mae achos busnes y Portffolio wedi ei ddatblygu ar y cyd gyda rhanddeiliaid rhanbarthol ac mewn ymgynghoriad agos â rhanddeiliaid rhanbarthol dros flynyddoedd lawer. Wrth ddatblygu cynigion ar gyfer rhaglenni a phrosiectau, bydd yn rhaid cynnwys rhanddeiliaid perthnasol a'r cyhoedd a gan ymgynghori â'r rhanddeiliaid a'r cyhoedd wrth gyflwyno datblygiadau.

**Llesiant
Cenedlaethau'r
Dyfodol:**

Atal: Sefydlu offeryn ar gyfer ariannu cyfalaf tymor canolig i dymor hir er mwyn dwyn gweithgaredd adfywio economaidd i'r rhanbarth, gan anelu at greu swyddi a chyfleoedd.

Argymhelliad/Argymhellion: 1. Argymhellir bod y Cabinet yn ystyried ac yn cymeradwyo fersiwn ddrafft Achos Busnes y Portffolio ar gyfer Bargaen Twf Canolbarth Cymru ac yn cymeradwyo iddi gael ei chyflwyno i Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru, fel y'i hamlinellir yn yr atodiadau canlynol:

- Atodiad 1: Achos Busnes y Portffolio (fersiwn1)
- Atodiad 2: Crynodeb o'r Rhaglen Amlinellol (fersiwn 1 drafft)
- Atodiad 3: Crynodeb o'r Rhaglen Amlinellol - Tir ac Eiddo (fersiwn 1 drafft)
- Atodiad 4: Astudiaeth Ymchwil ac Arloesi (fersiwn 1 terfynol)

2. Os cymeradwyir fersiwn ddrafft Achos Busnes y Portffolio, gofynnir hefyd i'r Cabinet am awdurdod i gyflwyno fersiwn ddrafft Achos Busnes y Portffolio i Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru:

- I'w hadolygu'n ffurfiol drwy Adolygiad y Swyddog Cyfrifyddu ar ran Bwrdd Gweithredu'r Bargeinion Dinesig a'r Bargeinion Twf (WCGIB) – bwrdd ar y cyd rhwng Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru sy'n rheoli Bargeinion Dinesig a Bargeinion Twf.
- I'w defnyddio yn sail ar gyfer drafftio Cytundeb y Fargen Derfynol – a fydd yn cael ei drafod gyda'r ddwy Lywodraeth ac yn cael ei ddwyn yn ôl at Fwrdd Tyfu Canolbarth Cymru ac at Gabinet y ddau Awdurdod er mwyn iddynt ei adolygu a'i gymeradwyo'n derfynol.
- Rhoi awdurdod i'r Prif Weithredwr, mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd, y Swyddog Monitro a Swyddog 151 (gyda'r swyddogion cyfatebol yng Nghyngor Sir Ceredigion) wneud unrhyw fân newidiadau y gallai fod

angen eu gwneud i Achos Busnes y Portffolio cyn iddo gael ei gyflwyno i Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru.

Rhesymau dros penderfyniad : y Sicrhau bod Achos Busnes y Portffolio'n cael ei gyflwyno'n brydlon er mwyn cael Cytundeb y Fargen Derfynol o fewn blwyddyn galendr 2021.

Trosolwg a Chraffu: Mae Pwyllgor Craffu ar y cyd wedi ei sefydlu yn unol â'r darpariaethau a nodwyd yn y Cytundeb Rhyng-awdurdod diwygiedig (IAA2) – mae cyfarfodydd wedi'u hamserlennu drwy gydol misoedd Hydref a Thachwedd 2021.

Fframwaith Polisi: Strategaeth Gorfforaethol 2017 - 2022

Blaenoriaethau Corfforaethol:

- Hybu'r Economi
- Buddsoddi yn Nyfodol y Bobl

Goblygiadau Ariannol:

1. Mae Achos Busnes y Portffolio'n nodi'r prif ffigyrau ar gyfer gwariant cyfalaf y mae'r ddau Awdurdod Lleol yn ei geisio oddi wrth Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru drwy Fargen Twf Canolbarth Cymru, cyfanswm o £110m o grant cyfalaf.
2. Ar hyn o bryd, ni wyddys beth yw proffil y gwariant a phrif fanylion cyllidol y rhaglenni a'r prosiectau cyfansoddol o fewn y Portffolio.
3. Felly, ar y cam hwn mae Achos Busnes y Portffolio wedi gwneud ystod o ragdybiaethau ac amcangyfrifon– bydd angen gwaith pellach sylweddol o du cyllid er mwyn cynnig proffil gwell o'r gwariant sy'n cael ei gynllunio yn erbyn proffil y grant. Disgwylir i'r proffil hwnnw fod yn wastad dros y 10-15 mlynedd.
4. Mae swyddogion Llywodraeth y DU wedi cadarnhau y bydd Llywodraeth y DU yn cyfrannu £55m at y Fargen dros gyfnod o 10 mlynedd– yn dilyn y cyhoeddiad yn Adolygiad Gwariant 2020. Nid yw Llywodraeth Cymru wedi cadarnhau/cyfathrebu beth yw ei bwriad – felly rydym yn ystyried dwy senario o ran grant cyfalaf. Un senario yw £55m dros 10 mlynedd, sef cyfraniad cyfatebol i gyfraniad Llywodraeth y DU, yr ail senario yw £55m dros y cyfnod gwreiddiol o 15 mlynedd.
5. Refeniw – mae adnoddau ar gael ar gyfer Swyddfa Rheoli'r Portffolio (PoMO) hyd at fis Gorffennaf 2023 drwy arian Cronfa Gymdeithasol Ewrop (ESF). Mae'r rhain yn cael eu darparu drwy gytundebau grant ar wahân a chytundeb lefel gwasanaeth rhwng y partïon perthnasol. Nid yw'r gyllideb refeniw ar gyfer y Bwrdd a chyfraniadau blynyddol y partneriaid wedi eu pennu eto – ond byddant yn cael eu hystyried ar wahân.

Pwerau Statudol:	Amherthnasol
Papurau Cefndir:	Adroddiad Cabinet -13 Gorffennaf 21 Adroddiad Cabinet -19 Mawrth 2019 Adroddiad Cabinet – 6 Tachwedd 2018; Adroddiad Cabinet – 31 Gorffennaf 2018; Adroddiad Cabinet – 27 Mawrth 2018; Adroddiad Cabinet – 28 Tachwedd 2017; Adroddiad Cabinet – 23 Gorffennaf 2015. Adroddiad Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru a Chofnodion Drafft 11 Mehefin 2021.
Atodiadau:	Atodiad 1 – Achos Busnes y Portffolio (fersiwn 1)
Swyddog Arweiniol:	Eifion Evans, Prif Weithredwr
Swyddog Adrodd:	Russell Hughes-Pickering, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
Dyddiad:	5 Hydref 2021